
Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost

2020/2208(INI)

13.11.2020

MIŠLJENJE

Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost

upućeno Odboru za vanjske poslove

ljudskim pravima i demokraciji u svijetu 2019. i politici Europske unije u tom području – godišnje izvješće za 2019.
(2020/2208(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje Christine Anderson

PA_NonLeg

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za vanjske poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uključi sljedeće prijedloge:

- uzimajući u obzir članak 2. i članak 3. stavak 1. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) te članak 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
  - uzimajući u obzir članke 22., 23., 24. i 26. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
  - uzimajući u obzir europski stup socijalnih prava, a posebno njegova načela 2., 3., 11. i 17.,
  - uzimajući u obzir Konvenciju Ujedinjenih naroda o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) od 18. prosinca 1979. i njezinu 40. obljetnicu 2019.,
  - uzimajući u obzir Pekinšku deklaraciju i Platformu za djelovanje, koje su donesene 15. rujna 1995. na Četvrtoj svjetskoj konferenciji UN-a o ženama,
  - uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o pravima djeteta od 20. studenoga 1989.,
  - uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe od 11. svibnja 2011. o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulска konvencija),
  - uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima i činjenicu da su ljudska prava univerzalna, neotuđiva, međuvisna i međusobno povezana,
  - uzimajući u obzir Akcijski plan EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. objavljen 25. ožujka 2020. (JOIN(2020)0005),
  - uzimajući u obzir akcijski plan EU-a za rodnu ravnopravnost za razdoblje 2016. – 2020. naslovljen „Rodna jednakost i jačanje položaja žena: vanjskim odnosima EU-a u razdoblju 2016. – 2020. do preobrazbe života djevojčica i žena“ (GAP II),
  - uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a br. 1325 o ženama, miru i sigurnosti te strateški pristup EU-a ženama, miru i sigurnosti za razdoblje 2019. – 2024.,
  - uzimajući u obzir cilj za održivi razvoj br. 5 UN-a,
  - uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 18. ožujka 2019. kojima se odobravaju Smjernice EU-a za ljudska prava u pogledu nediskriminacije u vanjskom djelovanju,
  - uzimajući u obzir 25. godišnjicu programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju obilježenu 2019.,
  - uzimajući u obzir inicijativu EU-a i UN-a za iskorjenjivanje nasilja nad ženama i djevojčicama (inicijativa Spotlight),
- A. budući da je rodna ravnopravnost jedna od temeljnih vrijednosti EU-a, a pravo na jednako postupanje i nediskriminaciju temeljno je pravo sadržano u Ugovorima i

Povelji o temeljnim pravima te budući da bi stoga rodno osviještenu politiku trebalo provoditi i uključivati kao horizontalno načelo u sve aktivnosti i politike EU-a;

- B. budući da EU nastavlja pružati potporu državama izvan EU-a, civilnom društvu, društvenim akterima za provedbu načela demokracije, vladavine prava i ljudskih prava;
- C. budući da se u okviru Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje iz 1995. već 25 godina ističe važnost jednakih prava i prilika za žene kao i njihova jednakog sudjelovanja u donošenju odluka i u demokratskom procesu u cilju jačanja demokracije;
- D. budući da trenutačna kriza prouzročena bolešću COVID-19 i njezine posljedice imaju jasnu rodnu perspektivu jer diljem svijeta na različit način pogađaju žene i muškarce; budući da je kriza povećala postojeće strukturne nejednakosti, posebno one rodno uvjetovane, te nerazmjerne utjecala na marginalizirane žene u društvu jer im je spriječen pristup osnovnim uslugama, uključujući usluge povezane sa spolnim i reproduktivnim zdravljem i pravima te potporu u pogledu rodno uvjetovanog nasilja;
- E. budući da se u okviru strateškog pristupa EU-a ženama, miru i sigurnosti naglašava potreba za konkretnim obvezama i djelovanjima, kao i potreba za sudjelovanjem, zaštitom i podupiranjem žena i djevojčica radi postizanja trajnog mira i sigurnosti, koji su bitan dio ljudskih prava i održivog razvoja;
- F. budući da se prema definiciji iz Istanbulske konvencije nasilje nad ženama „smatra kršenjem ljudskih prava i oblikom diskriminacije” koji, ovisno o okolnostima, mogu činiti mučenje ili okrutno, nečovječno ili ponižavajuće postupanje; budući da ono ugrožava socijalnu stabilnost te dobrobit i mogućnosti razvoja, uključujući one koje se odnose na djecu i zajednice, te budući da djevojčice i žene moraju biti zaštićene od rodno uvjetovanog nasilja i diskriminacije kako bi im se zajamčilo potpuno uživanje njihovih ljudskih prava, posebno u pogledu obrazovanja, informiranja i zdravstvenih usluga, kao i zaštita od kršenja spolnog i reproduktivnog zdravlja i prava, kao što su ona povezana sa sterilizacijom, pobačajem ili zlostavljanjem;
- G. budući da su i unutar i izvan Europske unije zabilježene negativne reakcije u pogledu prava žena i pripadnika skupine LGBTIQ+;
- H. budući da klimatske promjene dovode u pitanje uživanje ljudskih prava i produbljuju postojeće rodne razlike uvjetovane brojnim socioekonomskim, institucionalnim, kulturnim i političkim faktorima; budući da klimatske promjene više pogađaju žene i djevojčice zbog njihova, u odnosu na muškarce, neravnopravnog pristupa resursima, obrazovanju, političkoj moći, mogućnostima zapošljavanja i pravima na zemljište, kao i zbog postojećih društvenih i kulturnih normi kao što je njihova uloga primarnih skrbnika i dobavljača vode, hrane i goriva;
- I. budući da se zbog nedostatka žena u području razvoja umjetne inteligencije povećava rizik od pristranost; budući da je znanstveno obrazovanje važno za stjecanje vještina, pronalaženje dostojanstvenog radnog mjesta i radnih mjesta u budućnosti, kao i za suzbijanje rodnih stereotipa u skladu s kojima se smatra da su to tipično muška područja, kako bi se ženama omogućilo da u potpunosti ostvare svoja ljudska prava;
- 1. ističe važnost promicanja rodne ravnopravnosti i prava žena diljem svijeta kao ključnih

elemenata za ostvarivanje ljudskih prava; podsjeća na to da je EU i dalje predvodnik u promicanju i poboljšanju stanja ljudskih prava žena i djevojčica u svijetu u cilju postizanja rodne ravnopravnosti te traži da se njegovo djelovanje prilagodi kako bi se u obzir uzela trenutačna kriza prouzročena bolešću COVID-19 i njezine teške posljedice na prava žena; naglašava da, unatoč napretku, žene i djevojčice i dalje trpe diskriminaciju i nasilje te da mnoga društva i dalje imaju poteškoća pri zakonskom osiguravanju jednakih prava za njih te jednakog pristupa obrazovanju, zdravstvenoj skrbi i dostojanstvenim radnim mjestima te jednakim političke i ekonomske zastupljenosti;

2. primjećuje zabrinjavajući porast nasilja nad ženama i djevojčicama diljem svijeta, posebno tijekom krize prouzročene bolešću COVID-19, te pozdravlja napore i ulaganja EU-a zajedno s njegovim međunarodnim partnerima u cilju iskorjenjivanja nasilja nad ženama i djevojčicama; osuđuje nasilje u obitelji, seksualno uznemiravanje, nasilje na internetu, uhodenje, zlostavljanje na radnom mjestu, silovanje kao ratno oružje, rane i prisilne brakove, genitalno sakraćenje žena, zločine počinjene u ime tzv. časti, prisilne pobačaje, prisilnu sterilizaciju, seksualno iskoriščavanje i trgovinu ljudima, femicid te druge oblike nasilja koji čine teško kršenje ljudskih prava žena i djevojčica i njihova dostojanstva; poziva globalne aktere da zaštite žene i spriječe rodno uvjetovano nasilje nad njima, da zaštite marginalizirane skupine, samohrane roditelje, žene pripadnice etničkih manjina, žene pripadnice skupine LGBTQI+ te žene izbjeglice i migrantice, kao i da istražuju i kažnjavaju činove nasilja i zločina iz mržnje;
3. osuđuje svako nasilje nad pripadnicima zajednice LGBTI i rodno neusklađenim osobama; poziva globalne aktere da poduzmu sve potrebne korake te zakonodavne i administrativne mjere kako bi se zajamčilo da se seksualna orijentacija i rodni identitet ni u kojem slučaju ne koriste kao osnova za kaznene sankcije; poziva na provedbu smjernica EU-a za promicanje i zaštitu ostvarivanja svih ljudskih prava pripadnika skupine LGBTI; poziva EU da se suprotstavi štetnom binarnom pristupu rodnom pitanju i na unutarnjoj i na vanjskoj razini; poziva na usklađeno djelovanje EU-a radi pružanja potpore i zaštite braniteljima prava žena i pripadnika skupine LGBTI te organizacijama civilnog društva čiji je rad od iznimne važnosti i koji se u svojim državama suočavaju sa stalnim uznemiravanjem i prijetnjama nasiljem; poziva delegacije EU-a da poboljšaju stanje ljudskih prava pripadnika skupine LGBTI provedbom smjernica EU-a o LGBTI osobama;
4. napominje da je, kako je navedeno u strateškom pristupu EU-a ženama, miru i sigurnosti, nužno uključiti rodne perspektive u sve politike EU-a, uključujući sigurnost, sprečavanje i rješavanje sukoba te dugoročnu izgradnju mira; ističe da žene trebaju sudjelovati u donošenju odluka na svim razinama, među ostalim odluka u području sigurnosti i sprečavanja sukoba, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1325; poziva EU da, u skladu s ciljevima održivog razvoja do 2030., zadrži svoju važnu ulogu u rješavanju problema rodne diskriminacije u sklopu rada s drugim zemljama, da intenzivira aktivnosti u području obrazovanja, zdravstvene skrbi i socijalnih usluga, prikupljanja podataka i financiranja i programiranja te da na bolji način sprečava seksualno i rodno uvjetovano nasilje diljem svijeta i na njega bolje odgovora; ističe da je poticajno okružje ključan alat; stoga poziva na donošenje mjera kojima bi se ženama i djevojčicama olakšao pristup obrazovanju i tržištu rada; poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da nastave doprinositi rodnoj ravnopravnosti i

osnaživanju djevojčica i žena bliskom suradnjom s međunarodnim organizacijama i zemljama izvan EU-a, da iskoriste sve postojeće i dostupne instrumente te da razviju i primijene sinergije i mreže između unutarnjih i vanjskih politika i djelovanja EU-a;

5. ponovno ističe svoj poziv državama članicama i državama članicama Vijeća Europe koje to još nisu učinile da što prije ratificiraju Istanbulsku konvenciju te snažno zagovara njezinu ratifikaciju u svim državama članicama; poziva Vijeće i Komisiju da zajamče potpunu integraciju te Konvencije u zakonodavni i politički okvir EU-a; osuđuje pokušaje u nekim državama da se opozovu mjere koje su već poduzete u provedbi Istanbulske konvencije i borbi protiv nasilja nad ženama;
6. poziva globalne aktere i države članice da diljem svijeta okončaju težak položaj žena i djevojčica koje su izložene trgovanju ljudima i seksualnom iskorištavanju; podržava napore za spašavanje i rehabilitaciju žrtava te za kazneni progon i preodgoj počinitelja;
7. poziva Komisiju i države članice da promiču zdravstvene prakse od kojih korist imaju žene i djevojčice te da osiguraju pravo na univerzalan pristup kvalitetnoj i cjenovno pristupačnoj sveobuhvatnoj zdravstvenoj skrbi te seksualnim i reproduktivnim pravima i informacijama; ističe potrebu da se priznaju sve češći napadi na prava žena na globalnoj razini i u Europi, posebno kad je riječ o seksualnom i reproduktivnom zdravlju i pravima; potiče Komisiju i Vijeće da odbace sve daljnje pokušaje smanjenja koristi žena u pogledu ljudskih prava, ravnopravnosti te prava žena na samoodređenje i potpunu kontrolu nad vlastitim tijelom; poziva Komisiju i države članice da obnove potporu za seksualno i reproduktivno zdravlje i prava, uključujući pristup sigurnom i zakonitom pobačaju, unutar i izvan Unije, potom za dobno prilagođeno i sveobuhvatno obrazovanje o seksualnosti i odnosima utemeljeno na dokazima te za sveobuhvatnu skrb u području planiranja obitelji; ističe potrebu za pružanjem potpore organizacijama civilnog društva koje se bave promicanjem reproduktivne pravde, posebno u marginaliziranim zajednicama, čiji je rad i dalje ugrožen zbog sve manjeg prostora za djelovanje civilnog društva; ističe osjetljiv položaj žena i djevojčica u mnogim dijelovima svijeta, kojima je zbog krize prouzročene bolešću COVID-19 smanjen pristup zdravstvenoj skrbi (uključujući seksualno i reproduktivno zdravlje i prava, kao što su pristup kontracepcijskim sredstvima, skrbi povezanoj s pobačajem, liječenju neplodnosti, testiranju na HIV i spolno prenosive infekcije te ranom otkrivanju karcinoma reproduktivnog sustava), obrazovanju o seksualnosti i odnosima te zdravstvenoj skrbi za majke, dok se istodobno povećala njihova izloženost nasilju;
8. poziva Komisiju da u svojem novom akcijskom planu EU-a za ljudska prava i demokraciju za razdoblje 2020. – 2024. nastavi ulagati napore u zaštitu i osnaživanje žena i djevojčica, osporavanje prevladavajućih rodnih normi i stereotipa te poticanje promjena diljem raznih sektora u državama članicama i na globalnoj razini, kako se zahtijeva u Konvenciji UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW); u tom cilju poziva na maksimalno iskorištavanje dostupnih instrumenata i očekuje daljnje postupanje u vezi sa sljedećim koracima, pri čemu je potrebno koristiti potencijal sinergija između EU-a, njegovih država članica i drugih aktera, kao i između unutarnjih i vanjskih politika i mjera EU-a; očekuje donošenje novog akcijskog plana EU-a za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena u vanjskim odnosima za razdoblje 2021. – 2025. (GAP III); u tom pogledu poziva na veću potporu EU-a zemljama koje nisu njegove članice i koje provode nove javne politike i zakonodavne promjene radi

usklađivanja nacionalnih pravnih okvira s ciljevima održivog razvoja i međunarodnim obvezama u pogledu prava žena i rodne ravnopravnosti, radi zaštite borkinja za ljudska prava, poboljšanja ženskog seksualnog i reproduktivnog zdravlja i prava, sprečavanja seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja i genitalnog sakraćenja žena te provedbe rodne ravnopravnosti kao ključnog prioriteta u programima i projektima; poziva Komisiju da posebnim i provedivim odredbama u trgovinskim i razvojnim politikama i sporazumima EU-a te posebnim poglavljima o rodnoj ravnopravnosti u trgovinskim sporazumima EU-a zajamči da trgovinski partneri EU-a u potpunosti poštuju ljudska prava;

9. ističe potrebu za poštovanjem reproduktivne sposobnosti žena i djevojčica i njihova tjelesnog integriteta te stoga osuđuje komercijalno zamjensko majčinstvo;
10. poziva Komisiju da se pozabavi fenomenom mladih žena, posebno pripadnica kršćanskih manjina, koje se u nekim dijelovima svijeta prisiljavaju na udaju za starije muškarce koji nisu pripadnici njihove vjere.
11. poziva globalne aktere da osiguraju da djevojčice imaju stalan pristup obrazovanju, uz posvećivanje dužne pozornosti onima kojima prijeti siromaštvo ili koje žive u siromaštvu i djevojčicama koje su izložene većem riziku od ranog ili prisilnog braka, te da osiguraju dobrobit i izglede za razvoj djece i zajednica;
12. potiče države članice da se dogovore o obvezujućem instrumentu utemeljenom na solidarnosti za upravljanje migracijom, da stvore sigurne i zakonite migracijske kanale te osiguraju izdavanje humanitarnih viza; ističe da je situacija u kojoj se izbjeglice nalaze teža za ranjivije osobe kao što su žene, koje su izložene kršenju osnovnih prava, koje su često žrtve trgovine ljudima i seksualnog iskorištavanja te za koje je tijekom prelaska preko mora vjerojatnije da će postati žrtve bolesti koja prouzročuje teške kemijске opekline tijela zbog mješavine goriva i morske vode na podu brodica na kojem obično sjede žene i djeca;
13. poziva na sustavno uključivanje rodno osviještene politike i višedimenzionalne perspektive u vanjsku i sigurnosnu politiku EU-a, u migracijsku, trgovinsku i razvojnu politiku te u politiku proširenja;
14. pohvaljuje napredak inicijative EU-a i UN-a pod nazivom „Spotlight”; poziva Komisiju da zajamči da projekti pod pokroviteljstvom te inicijative budu usmjereni na rješavanje temeljnih uzroka kršenja prava žena, uključujući širenje štetnih rodnih stereotipa.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	12.11.2020
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Margarita de la Pisa Carrión, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Hélène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Karen Melchior, Maria Noichl, Sandra Pereira, Pina Piciero, Sirpa Pietikäinen, Samira Rafaela, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Sylwia Spurek, Jessica Stegrud, Isabella Tovagliieri, Ernest Urtasun, Hilde Vautmans, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Chrysoula Zacharopoulou
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Maria da Graça Carvalho, Jadwiga Wiśniewska

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

25	+
GUE/NGL	Eugenia Rodríguez Palop
PPE	Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Cindy Franssen, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Sirpa Pietikäinen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
Renew	Karen Melchior, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans, Chrysoula Zacharopoulou
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Hélène Fritzon, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner
Verts/ALE	Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Ernest Urtasun

6	-
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Simona Baldassarre, Annika Bruna, Isabella Tovagliieri

2	0
ECR	Jessica Stegrud
GUE/NGL	Sandra Pereira

Objašnjenje korištenih znakova:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani